

Istungidokument

B9-0425/2021

8.9.2021

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

kavade ja meetmete kohta, millega kiirendada teadusuuringutes, kohustuslikes katsetes ja hariduses üleminekut innovatsioonile ilma loomkatseteta

Mohammed Chahim, Paolo De Castro, Jytte Guteland
fraktsiooni S&D nimel

Euroopa Parlamendi resolutsiooni ettepanek kavade ja meetmete kohta, millega kiirendada teadusuuringutes, kohustuslikes katsetes ja hariduses üleminekut innovatsioonile ilma loomkatseteta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 13 ja 114,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2010. aasta direktiivi 2010/63/EL teaduslikel eesmärkidel kasutatavate loomade kaitse kohta¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)²,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta³,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrust (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist⁴,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1223/2009 kosmeetikatoodete kohta⁵,
- võttes arvesse nõukogu 15. märtsi 2021. aasta järeldusi „Liidu keskkonnasäästlike kemikaalide strateegia: aeg tegutseda“ (6941/21),
- võttes arvesse komisjoni 5. veebruari 2020. aasta aruannet Euroopa Liidu liikmesriikides 2015.–2017. aastal teaduslikel eesmärkidel kasutatud loomi käsitleva statistika kohta (COM(2020)0016),
- võttes arvesse komisjoni 30. septembri 2020. aasta teatist uue Euroopa teadusruumi kohta teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks (COM(2020)0628),
- võttes arvesse komisjoni 25. novembri 2020. aasta teatist Euroopa ravimistrateegia kohta (COM(2020)0761),
- võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist Euroopa roheline kokkuleppe

¹ ELT L 276, 20.10.2010, lk 33.

² ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.

³ ELT L 309, 24.11.2009, lk 1.

⁴ ELT L 167, 27.6.2012, lk 1.

⁵ ELT L 342, 22.12.2009, lk 59.

kohta (COM(2019)0640),

- võttes arvesse komisjoni 27. mai 2020. aasta teatist „Euroopa võimalus: parandame vead ja teeme ettevalmistusi järgmise põlvkonna jaoks“ (COM(2020)0456),
 - võttes arvesse oma 10. juuli 2020. aasta resolutsiooni kestlikkust toetava kemikaalistrateegia kohta⁶,
 - võttes arvesse Eurobaromeetri eriuuringut nr 340 teaduse ja tehnoloogia kohta,
 - võttes arvesse Euroopa tuleviku veebikonsultatsiooni teist vahearuanne ning kodanikega peetavate dialoogide ja kodanikega peetavate konsultatsioonide peamisi järeldusi,
 - võttes arvesse komisjoni 3. juuni 2015. aasta teatist, milles käsitletakse Euroopa kodanikualgatust „Lõpp loomkatsetele“ (C(2015)3773),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et direktiivis 2010/63/EL teaduslikel eesmärkidel kasutatavate loomade kaitse kohta on sätestatud lõppeesmärk „asendada [...] katsed elusloomadega niipea, kui see on teaduslikult võimalik“, ning arvestades, et selles rõhutatakse, et loomade kasutamist niisugustel eesmärkidel tuleks kaaluda ainult juhul, kui ei ole võimalik kasutada loomadega mitteseotud meetodeid; arvestades, et möödunud 11 aasta jooksul ei ole aga teaduslikel eesmärkidel kasutatavate loomade üldarv eriti muutunud;
- B. arvestades, et direktiivis nõutakse, et loomade kasutamine teaduses oleks läbipaistev, ning et direktiivi kohaldatakse loomade kasutamise suhtes kõigis valdkondades, alates alusuuringutest ning lõpetades rakendusuuringute, ravimiarenduse ja kemikaalide ohutusuuringutega; arvestades, et kõik liikmesriigid on selle oma siseriiklikku õigusesse üle võtnud, ning arvestades, et kõik valdkondlikud õigusaktid, näiteks farmaatsiatooteid, toiduaineid või kemikaale käsitlevad õigusaktid, peavad olema kooskõlas direktiivi eesmärkidega, mis tähendab, et loomi tuleks kasutada ainult juhul, kui puuduvad sobivad alternatiivid;
- C. arvestades, et loomadega mitteseotud katsete mudelite kogum suureneb ning näib omavat potentsiaali suurendada meie arusaama haigustest ja kiirendada tõhusate raviviiside leidmist; arvestades, et see kogum hõlmab näiteks uut elundikoega kiibi tehnoloogiat, keerulisi arvutisimulatsioone, inimrakkude 3D-kultuure ravimikatsetusteks ning muid ajakohaseid mudeleid ja tehnoloogiaid;
- D. arvestades, et komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskus (JRC) on pannud aluse niisuguste aruannete seeriale, milles loetletakse ja kirjeldatakse seitsmes haigusvaldkonnas kasutatavaid loomadega mitteseotud täiustatud mudeleid, et kiirendada kõnealuse tehnoloogia arendamist; arvestades, et ELi teadus-, innovatsiooni- ja haridusalgatused ei ole aga veel kõnealustes ülevaadetes esitatud prioriteetidega kooskõlla viidud;

⁶ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0201.

- E. arvestades, et kuigi loomadega mitteseotud meetodite ametlik edendamine on ELis ainulaadsel tasemel, takistavad nende heakskiitmist bürokraatlikud tõkked, nende kasutamine ei ole nõuetekohaselt tagatud ja nende arendamist ei rahastata ikka veel piisavalt;
- F. arvestades, et Euroopa kodanikud on järjepidevalt väljendanud toetust loomade teaduslikel eesmärkidel kasutamise lõpetamisele;
- G. arvestades, et komisjoni keskkonna peadirektoraat, tervise ja toiduohutuse peadirektoraat, siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEd peadirektoraat, teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat ning Teadusuuringute Ühiskeskus vastutavad kõik loomuringute ja -katsete teatavate eri valdkondade eest, ning arvestades, et puudub ametlik koordineerimismehhanism, et tagada aktiivne, sidus ja sünergiapõhine lähenemisviis loomade täieliku asendamise saavutamiseks;
- H. arvestades, et Euroopa Toiduohutusamet ja Euroopa Raviamet on kehtestanud loomkatsete aktiivse vähendamise ja asendamise strateegiad, kuid Euroopa Kemikaaliametil (ECHA) niisugune vähendamis- ja asendamisstrateegia puudub;
- I. arvestades, et USA organisatsiooni National Institutes of Health sõnul on ravimiarendus kulukas, keeruline ja aeganõudev protsess, sihtmärgi avastamisest kuni uue ravimi heakskiitmiseni kulub keskmiselt 14 aastat, ebaõnnestumise määr on selles protsessis kõrgem kui 95 % ja eduka ravimi arenduskulud võivad ulatuda 1 miljardi USA dollarini või seda ületada; ning arvestades, et teadurid on seostanud seda ebaõnnestumise kõrget määra loom- ja lihtsate *in vitro* mudelite kasutamisega; arvestades, et see tähendab, et lisaks sellele, et ravimid, mis osutuvad loomuringutes ohututeks ja tõhusateks, ebaõnnestuvad inimeste puhul kasutamisel, on ka ravimeid, mis võivad inimesi aidata, kuid millest loobutakse seetõttu, et need on loomkatsetel läbi kukkunud;
- J. arvestades, et komisjoni ja Euroopa Kemikaaliameti poolt kemikaalimääruse REACH ja kosmeetikatoodete määruse vahelise seose küsimuses võetud seisukoht tähendab loomkatsete tegemise jätkamist üksnes kosmeetikatoodetes kasutatavate koostisosade puhul;
- K. arvestades, et komisjon ei ole seni hinnanud kestlikkust toetava kemikaalistrateegia eeldatavat mõju teaduslikel eesmärkidel kasutatavate loomade arvule;
- L. arvestades, et loomkatsete asendamine loomadega mitteseotud täiustatud meetoditega on väga oluline, et saavutada komisjoni ulatuslikud tervise- ja keskkonnanäesmärgid, mis on sätestatud taastekavas „NextGenerationEU“ ja Euroopa rohelises kokkuleppes;
- 1. kutsub komisjoni üles parandama kõnealuse küsimusega seotud koordineerimist ning looma selleks kõrgetasemelise talitustevahelise rakkerühma, millesse kaasatakse kõik peamised peadirektoraadid, et töötada koos liikmesriikide ja asjaomaste sidusrühmadega välja kogu ELi hõlmav tegevuskava, mis põhineb usaldusväärset ja teaduspõhisel mõjuhindangul ning mille eesmärk on edendada teaduslikel eesmärkidel kasutatavate elusloomadega tehtavate katsete aktiivset järkjärgulist kaotamist ning kiirendada samal ajal alternatiivsete tehnoloogiliste lahenduste ja kõigi muutuseks vajalike vahendite väljatöötamist;

2. rõhutab, et tegevuskava peaks sisaldama ulatuslikke ja saavutatavaid eesmärke muutuse stimuleerimiseks ning konkreetseid ja koordineeritud meetmeid, mis toovad kaasa teaduslikel eesmärkidel kogu ELis kasutatavate loomade arvu absoluutse ja pideva vähenemise;
3. rõhutab, et kava peaks muu hulgas sisaldama ettepanekuid olemasolevate algatuste parema rakendamise ja täitmise tagamise kohta;
4. rõhutab, et kava peaks tuginema ELis seni tehtud teadusuuringutele ning sisaldama mehhanisme, mis tagaksid kõikides ELi teadus- ja innovatsioonialgatustes loomadega mitteseotud meetodite eelisjärjekorras rahastamise ja kasutamise;
5. nõuab tungivalt, et komisjon teeks liikmesriikidega koostööd, et lisada sellesse rida meetmeid, mille eesmärk on pakkuda teaduritele ja tehnikutele haridust, koolitust ja ümberõpet loomadega mitteseotud täiustatud mudelite kasutamise ja parimate tavade jagamise valdkonnas;
6. kutsub komisjoni üles kehtestama asjaomaste ametitega konsulteerides vähendamiseesmärgid ning tegema seda kemikaalide ja muude toodete ohutust käsitlevate kehtivate määruste ennetavama rakendamise abil;
7. rõhutab, et loomkatsete järkjärgulise kaotamise suhtes rakendatavates koostööpõhistes lähenemisviisides osalemisega saab kavasse otseselt kaasata ka erasektori, eelkõige äriühingud, kes on valmis minema üle loomadega mitteseotud mudelitele, ning idufirmad, kes neid arendavad ja täiustavad;
8. toonitab, et Euroopa teadusruumi süvendamise kava peaks sisaldama konkreetseid ja teostatavaid meetmeid, mille eesmärk on pikaajalise prioriteetse meetmena lõpetada järk-järgult loomade kasutamine;
9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.